

Fredag den 29. august 2025 afholdt Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del, offentligt møde i FN-NJN-35-2025:

Forslag til fredning af Parabelklitter ved Klim og Fjerritslev, modtaget i fredningsnævnet den 14. april 2025.

Sagsrejser er Danmarks Naturfredningsforening.

Forslaget omfatter ca. 1366 ha fordelt på 92 lodsejere og har følgende formål:

1. at bevare og forbedre de biologiske værdier, herunder særligt at sikre og forbedre naturtypen klithede og forholdene for de dertil knyttede arter, herunder særligt hedepletvinge og dennes spredningspotentiale
2. at bevare og forbedre de landskabelige og kulturhistoriske værdier i området
3. at bevare og synliggøre de særlige geologiske værdier i området, med særlig vægt på at sikre muligheden for at opleve de nationalt betydningsfulde parabelklitter i området
4. at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter, herunder at sikre offentlighedens muligheder for at færdes i området
5. at skabe grundlag for naturpleje, som bl.a. skal medvirke til at forbedre forholdene for klitheden som lysåben naturtype
6. at medvirke til at opfylde Danmarks internationale forpligtelser vedrørende naturbeskyttelse

Fredningsnævnet var mødt ved formanden, dommer Niels Otto Jensen, det statsligt udpegede medlem Ditte Svendsen og det kommunalt udpegede medlem Jane Koller.

Endvidere var dommer Niels Bjerre, juridisk sekretær Dorete Bager og sekretær Hanna Jørgensen til stede.

For Danmarks Naturfredningsforening, Natur og Miljø, mødte fredningsmedarbejder Lena Bau

For Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø mødte Else Marie Stamphøj,

For Jammerbugt Kommune mødte afdelingsleder Charlotte Rønn.

For Danmarks Naturfredningsforening Jammerbugt mødte formand Søren Rosenberg og Marian Stenholm.

For Dansk Ornitologisk Forening mødte Liselone Callesen.

For Dansk Botanisk Forening mødte Flemming Thorning-Lund.

For Foreningen Bevar Klitplantagen mødte advokat Gitte Nedergaard.

For Friluftsrådet mødte Pia Slot.

For Dansk Jægerforbund mødte Rolf Christensen.

For Vesthimmerlands Museum mødte ingen. Museet har i mail af 18. august 2025 ingen bemærkninger i relation til verdensarven.

Følgende lodsejere og interesserede var mødt:

- Anders Hundahl
- Bjarke Laursen,
- Michael Møller,
- Rikke Olsen,
- Gert August Olsen,
- Anette Paulsen,
- Finn Jepsen,
- Tom Thorhauge,
- Karsten Jespersen,
- Karsten Petersen,
- Hans Nielsen,
- Erling Højerslev,
- Mogens Bay,
- Allan Bach,
- Ulf Nielsen,
- Aksel Helleberg,
- Kaj Kjeldahl,
- Gitte Nedergaard,
- Lonnie Skovfoged,
- Kjeld Saugstrup,
- Poul Sørensen,
- Jørgen R. Jørgensen,
- Steen Kristensen,
- Olav Bliksted Sørensen,
- Jeppe Kjeldsen,
- Ole Søndergaard,
- Mogens Christensen,
- Bo Nielsen,
- Palle Bisgaard,
- Niels Bech,
- Bo Vinding,
- Kristian Tanggaard,
- Kresten Kjærgaard,
- Birgitte Tanggaard,
- Kirsten Korsbæk,
- Georg Rosenkilde,
- Jan Mikkelsen,
- Pia Slot,
- Jens Dalum,
- Kirsten Marie Nielsen,
- Henrik Mysager Knudsen,
- Per Hyttel, Naturstyrelsen,
- Niels Jørn Larsen,
- Lars Heiring,
- Knud Erik Andersen,
- Jørgen Albrecksen,
- Finn Christensen,

- Leif Højbjerg,
- Mette Olsen.

Nævnensformanden bød velkommen og orienterede om sagens videre behandling. Formanden nævnte under sin velkomst, at der senere i dag vil blive afholdt besigtigelser på udvalgte steder i det berørte område. Hvis enkelte lodsejere har ønske om besigtigelse af deres ejendomme og/eller særskilt forhandling, vil der blive mulighed for dette på et senere tidspunkt.

Formanden henstillede til, at man snarest og senest den 1. november 2025 fremkommer med skriftlige indlæg og ønsker til besigtigelse af den enkelte lodsejers ejendom.

Danmarks Naturfredningsforening v/ Lena Bau orienterede om baggrunden for fredningsforslaget og de enkelte bestemmelser i forslaget.

Lena Bau fremhævede under forevisning af diverse slides, at der er tale om store naturmæssige værdier. Arealerne er truet af tilgroning, men der er ved udarbejdelse af planer for naturpleje og en gennemførelse af naturplejen mulighed for at sikre og forbedre naturindholdet. Derudover er der kulturhistoriske værdier i området, som i øvrigt også er udpeget som nationalt geologisk interesseområde. Området er unikt ved omfanget af parabelklitter, hvor man ved rydning af opvækst kan synliggøre klitterne i større omfang.

Området er beliggende i klithede, hvis tilstand bl.a. på grund af udbredelse af forskellige invasive arter er blevet forværret i perioden fra 2004 til 2022. Der er omkring 120 rødlistearter, herunder 55 truede arter inden for et særligt angivet område. De arealer, som er omfattet af fredningsforslaget, er en del af de arealer, som i kommuneplanen for Jammerbugt Kommunes er udpeget som naturbeskyttelsesområde mv.

Herefter blev de enkelte bestemmelser i forslaget gennemgået, hvorunder at det bl.a. er foreslået, at skovlovens regler om skovdække skal vige for hensynet til at etablere lysåben natur. Der må heller ikke plantes nye hegn, men nok foretages vedligeholdelse med hjemmehørende løvtræsarter. Der er særbestemmelser vedrørende matr.nr. 3b Brøndum By, Kollerup og matr.nr. 3er Brøndum By, Kollerup.

Lena Bau tilkendegav, at hun vil fremsende de foreviste slides til fredningsnævnet.

Nævnet vil sende de foreviste slids ud til mødedeltagerne sammen med referatet og lægge dem på nævnets hjemmeside.

Styrelsen for Grøn Arealanvendelse og Vandmiljø v/ Else Marie Stamphøj bemærkede, at styrelsen kan tilslutte sig fredningsforslaget og anerkender, at området har store biologiske og naturhistoriske værdier. Der fremsendes inden for høringsfristen mulige bemærkninger.

Jammerbugt Kommune v/ Charlotte Rønn havde for indeværende ingen bemærkninger til fredningsforslaget.

Danmarks Naturfredningsforening v/ Søren Rosenberg oplyste om baggrunden for fredningsforslaget, herunder navnlig om muligheden for at sikre områdets natur for eftertiden.

Dansk Ornitologisk Forening v/ Liselone Callesen havde ingen bemærkninger til fredningsforslaget.

Friluftsrådet v/Pia Slot gav udtryk for en bekymring for mulige begrænsninger i færdslen i området, herunder ved nedlæggelse af stisystemer.

Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund bemærkede, at klitheden generelt er på tilbagetog. Hele fredningsområdet er udpeget som nationalt kystlandskab og rummer nogle af landets fornemste og bevaringsværdige plantesamfund. Området er knyttet til den EU-beskyttede naturtype kaldet ”Den Nordatlantiske Klithede”, som navnlig findes i Nordjylland og Thy. Der vil blive fremsendt et skriftligt indlæg.

Dansk Jægerforening v/ Rolf Christensen bemærkede, at man skal være varsom med at ændre på forholdene. Lodsejerne er meget tilfredse med arealerne, som de ser ud i dag.

Indlæg fra nogle lodsejere:

Advokat Gitte Nedergaard (Lb. Nr. 80) bemærkede, at det er hendes vurdering, at naturplejen i området er velvedligeholdt. Hun er personligt ejer af et areal og er næstformand i Foreningen ”Bevar Klitplantagen”, der har til formål at sikre, at forslaget ikke gennemføres. Foreningen har nu 81 medlemmer, mens det endnu ikke er lykkedes at få forbindelse med de øvrige private lodsejere. Det er væsentligt at sikre tilstedeværelsen af skov, således at jagten på bl.a. kronvildt kan fortsætte på uændrede vilkår. Hvis forslaget gennemføres, vil dette også have den uheldige følge, at færdslen i området vil blive mere intensiv til stor skade for naturen.

Ulf Nielsen (Lb.Nr. 75) oplyste, at han har været lodsejer siden 1982 og ejer ca. 11 ha i Søndermile. Han er bekymret for, at der kan ske sandfygning, hvis der sker rydning af arealer, hvor der i dag er beplantning. Der er i givet fald risiko for, at krondyrene ved at lave sandhuller også vil medvirke til sandfygning.

Rikke Nygård Olsen (Lb. Nr. 87, Rasmus Nygård Olsen) fik svar på spørgsmål fra Lena Bau.

Olav Blichsted Sørensen (Lb. Nr. 32) oplyste, at han ejer et stykke fredskov i området. Han er meget optaget af at bevare unik natur, men han vil så langt foretrække frivillige aftaler. Danmarks Naturfredningsforening kunne måske udarbejde en prioriteret liste over de ønskede tiltag.

Niels Bech (Lb.Nr. 70) gav udtryk for bekymring for, at en fredning vil gå ud over jagten på kronvildt, ligesom der i forhold til vildtet også vil opstå problemer, når der åbnes op for offentlighedens adgang.

Øvrige bemærkninger:

Bjarke Lauersen, Agillix, formand for kreds 2, rådgivning, oplyste, at han vil sende et skriftligt indlæg. Han anerkender, at der er et behov for pleje, men han mener ikke, at fredningsforslaget er den rette vej. En ny fredning vil trække ressourcer fra ”Den Grønne Trepert”. Han vil anbefale, at der arbejdes videre med private aftaler med de enkelte lodsejere om plejeforanstaltninger.

Lena Bau oplyste på forespørgsel, at man ved fredning af et areal, som udelukkende er et §3-areal, ikke vil modtage erstatning.

Mogens Bay, medlem af kommunalbestyrelsen for Jammerbugt Kommune oplyste, at kommunen ikke har ønsket at deltage i rejsning af fredningsforslaget. Der kan opnås de samme resultater ad frivillighedens vej. Der har tidligere været dialog mellem kommunen, Danmarks Naturfredningsforening og lodsejerne.

Pia Slot, Friluftsrådet, var enig med Gitte Nedergaard i, at en frilægning af parabelklitterne og den nordatlantiske klithede kan skabe problemer.

Søren Rosenberg, Danmarks Naturfredningsforening, oplyste, at der i 2023 var et dialogmøde, hvor der fra de mødte lodsejeres side blev udtrykt modstand mod en eventuel fredning. Der blev på mødet af lodsejerne nævnt mulighed for indgåelse af frivillige plejeaftaler, men han har ikke efterfølgende modtaget henvendelser herom.

Besigtigelse

Herefter blev arealerne besigtiget med deltagelse af såvel lodsejere som myndigheder med start på adressen Klim Strandvej 156, og derefter videre til Engvej og Havvejen 453.

Formanden sluttede mødet og takkede for god ro og orden. Han henviste igen til den oplyste frist for at fremkomme med indlæg og at fremsætte ønske om besigtigelse af de enkelte lodsejeres ejendomme.

Sagen udsat.

Niels Otto Jensen